

קרא ירי

מדי פעם מועלות באוזנינו טענות כמו „בשביל מה צריך בכלל את העולם הזה?“, „העולם הזה מיותר — כולם כותבים בסיגנון העולם הזה!“ מאחורי טענות אלה עומדת הדיעה שייחודו של שבועון זה כשבועון לוחם וביקורתי ללא מורא וללא משוא פנים חלף כשעיתונים אחרים, אנשי ציבור ומדינאים אימצו לעצמם את קו העולם הזה ואת סיגנונו. „אפילו אבא אבן מדבר כבר כאילו היה עורך העולם הזה“, טען מישהו השבוע בעקבות נאומו הביקורתי של שריהחוף בחיפה. קשה להתמודד עם טענות מעין אלה עד שמתרחש מאורע כמו הפלת המטוס הלוכי בסיני, ואז אין עוד צורך בהסברים מדוע אין תחליף לעתון כמו העולם הזה. מיד אחרי שנודעו הידיעות הראשונות על הפלת המטוס הלוכי החל מסע מקיף של שטיפת מוח בכל אמצעי התקשורת כשהציבור הישראלי מוצף בגודש של מידע כוזב, מוטעה ומסובך. אותה שעה נרקמה מאחורי הקלעים קנוניה שנועדה למנוע את הקמתה של ועדת חקירה אשר תחקור את כל מה שקדם להפלת המטוס הלוכי. מרגע זה החל תפקידו של העולם הזה. הופעתו של גליון העולם הזה, בו עמדה להתפרסם הכתבה ובה ניתוח הפרשה, עדיין היתה רחוקה. אבל כבר ביום השישי, יומיים אחרי הפלת המטוס, התפרסמה הידיעה כי סיעת העולם הזה תובעת הקמת ועדת חקירה. היה זה פירסום ציבורי ראשון שהבהיר לציבור שקיימת התנגדות לקבלת הגירסה הרשמית על הפלת המטוס ושמשו אינו כשורה מאחורי הפירסומים השונים בנושא זה. פירסום זה היה תחילתו של גל היקשים ופיקפוקים, שקיננו עד אז בלב רבים, והחלו לבצבץ ולהופיע לאור היום.

אחרי כן, בעת הדיון שנערך בנושא זה בכנסת, שוב היה נציג העולם הזה היחיד שעירער בגירסה הרשמית שהתקבלה על דעת מרבית סיעות הבית (ראה דו"ח לבוחר). אני נוטה להאמין כי אילו נערכו סקרי דעת-קהל מהימנים יום יום, במשך שבוע ימים אחרי הפלת המטוס הלוכי, הם היו מגלים תנודה ברורה ממחנה מחייבי הפלת

נציגי העיתונות הישראלית מוד האלוף מרדכי הוד
מקהלה של אומרי „אמן“

המטוס לעבר אלה השוללים את המעשה בכל תנאי והמציבים סימני שאלה מעל השי קולים הצבאיים. האנושיים והמוסריים שהביאו להריגת 105 אזרחים חפים מפשע. תופעה זו של מחשבה שניה והתפכחות, שחרגה מעבר לשכבה מסוימת אחת והיתה אופיינית לציבור מגוון, של אזרחים ואנשי צבא, של חסידי ארץ-ישראל השלימה ושל אנשי השמאל גם יחד, ראויה להערכה מיוחדת. כי היא נעשתה באווירה של שטיפת מוח כללית, בהיסטריה של ליכוד מסובך מסביב ל„ביטחון“ בנוסח בולשביקי ובאיומים של ליגני ציבורי, כמו אותו מאמר ראשי בידעות אחרונות, של עורכו, הד"ר הרצל רוזנבלום שהביע זעזוע בעמוד הראשון של עתונו ששום „שעה שהגל האנטי-ישראלי החריף בעולם, שקם בעקבות האסון בסיני, החל דועך במיקצת — החלו להישמע קולות שונים נגד התנגותנו בעניין המטוס הלוכי אצלנו.“

העיתונות הישראלית מילאה תפקיד מכריע במסע שטיפת-המוח שנועד לחפות על המישגים והמחדלים שנעשו בפרשת הפלת המטוס. היה זה מחזה מדכא לראות רבים מעיתונאי ישראל כשהם מתחרים זה בזה בהמצאת צידוקים ותירוצים, ששים לפרסם בדותות ושקרים, במקרים רבים אף סותרים זה את זה, כדי למנוע מהציבור כל הרתור של אחרי-מעשה וכל עירעור על תבונתם, אחריותם וסמכותם של אלה החייבים לשאת באחריות למעשה מעין זה.

★ אבן לנוים שלוים

מן הראוי לציין כי היו פה ושם חריגים בתמונה הכללית המשפילה של עוני „אמן“ במקהלה, שהשתקפה מהעיתונות הישראלית ומדוברי מרבית הסיעות בכנסת. עיתונאים כמו שבתי טבת בהארץ, ישעיהו בן-פורת בידעות אחרונות ומשה שמיר במערב, שברו במיקצת את האידיליה של המימות דעים כללית, הציגו שאלות ותהיות שגררו ודאי את קהל קוראיהם למחשבה שניה ולבדיקה מחודשת של עמדותיהם בקשר לטרגדיה. בכמה מחריגים אלה ניתן היה לחוש מעין התחשבות, נסיון להטיל אחריות לכיוון מסויים תוך טיהור אחראיים פוטנציאליים אחרים. ניכרה המגמה של חסידי דיין להסיר ממנו את האחריות ולטהרו כמי שאין לו יד ורגל בכל הפרשה.

על רקע זה בלט שוב ייחודו של העולם הזה כעיתון עצמאי יחיד, שאינו מוכן לקפוץ לדום ולהצדיע תוך הרכנת ראש כל עת שנימוקי „ביטחון“ באים להשתק את קול המצפון ואת זעקת התבונה. למרות שגליון העולם הזה, שניתח את הפרשה, יצא לאור שבוע ימים אחרי הפלת המטוס, אחרי שכל מילה ועובדה שניתנה להיאמר על הפרשה כבר הודפסה בשבע גירסות, הצליח העולם הזה לפקוח עיניהם של רבים ולהאיר את הפרשה באור חדש. ניתוחו של העולם הזה, התקבל בחוגים רבים כניתוח הממצה הראשון של ההיבטים השונים של הפרשה.

קולו של העולם הזה, הן מעל עמודי השבועון והן מפי עורכו הראשי בכנסת, על אף ההגבלות שמנעו פירסום עובדות ופרטים רבים, עורר השבוע מעגלים נרחבים ביותר של תהודה. הוא נמשל לאבן המוטלת אל מים רגועים ושלוים של הצדקה עצמית ושביעות-רצון מוסרית, ויוצרת את אותם מעגלים העשויים בסופו של דבר לעורר את סערת הגלים שתשוף את חומת האדישות המוסרית, המאיימת לסגור על נפשו של העם.

העולם הזה

נלריה רייס כהן, נציגת ריש המגלריות הגדולות בעולם

Pablo Picasso

☆ פיקסו

☆ שאגאל

☆ דאלי

☆ מטיס

☆ וסרלי

החל מ: 500 ל"י

לקביעת ראיון, בכל שעה נח להתקשר לטל. 752760 ת"א

פתוח בכל יום בין השעות 7:00-4:00 אחה"צ
ביל סטרום, רח' הר דכנה 35 סביון

הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ

תל-אביב, רח' יוסף הנשיא 13, ת.ד. 4810

חדש!

פרופ' ג. קונדראו (ציריך)

מבוא לפסיכותרפיה

תולדות • אסכולות • שיטות • מקרים מוחשיים.
המחיר — 15 ל"י

ד"ר וויליאם הומן

ילדים וזקנים לאהבה - הורים לעצה

המחבר מביא בספרו נסיון רב שצבר שעה שטיפל ביותר מעשרת אלפים ילדים משך 20 שנות עבודתו.
המחיר — 13 ל"י

להשיג בחנויות ספרים מובחרות או עלידי משלוח צ"ק להוצאה והספר יישלח עלידי הדאר.

גבר סנטימנטלי בן 50

— הומאניסט ונון-קונפורמיסט —
מעונין בהיכרות רצינית עם בעלת רמה אינטלקטואלית וכן נשיי (בגיל 40-30 בערך)
מצבה המשפחתי, מוצאה, דתה וכו', אינם קובעים. תשובה מובטחת לכר תבת ל: עמיר, ת.ד. 921, תל-אביב.

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת
הד"ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

להשיג בחנויות הספרים הגדולות

„העולם הזה“ שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהל: תל-אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134. תאריך: 136 • מען מברקי: עולמפרס • הדפוס החדש בע"מ, ת"א, רח' בן-אביגדור • העצה: גד בע"מ • גלושות: צינוקורפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אכנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.